

EU FŐVÁROSOK BEMUTATÁSA

A városi csatornarendszerek igen fontos feladatokat látnak el a városok életében, másrészt azonban – és ezt talán kevesen tudják – egyes helyeken komoly turisztikai látványosságként is üzemelnek.

Hírlevelünk első számában a jelentősebb európai csatornarendszereket mutatjuk be olvasóinknak.

A legrégebbi kezdetleges vízvezeték rendszer több mint 10000 éves, amelyre Skócia területén bukkantak rá a kutatók. A modern nagyvárosi csatornarendszerek „nagyapja” azonban minden kétséget kizáróan az ókori római Cloacae Maxima, amelynek építése a Kr. e. VIII. században kezdődött. Mindenképpen figyelemre méltó, hogy egyes részeit máig használják az olasz fővárosban!

Észak-Amerikában általában élesen elkülönülnek egymástól a vízvezeték, illetve a szennyvíz csatornák, Európában azonban ez a két alapfunkció sok esetben nem választható el egymástól. Egyes európai városok olyan büszkék a járókelők talpa alatt húzódó földalatti „vízi világra”, hogy a csatornarendszerekbe, illetve azok felszíni környékére különleges városnéző túrákat szerveznek speciálisan képzett idegenvezetőkkel.

Párizsban a XIX. században a Szajna már nem tudta befogadni a nagyváros szennyvizét, ezért a városvezetők csatornarendszer kialakításába kezdtek. A századfordulón a csatornaépítők olyan büszkék voltak művükre, hogy csónakos túrákat szerveztek a föld alá. Brüsszel, az EU félhivatalos fővárosa 1869-ig nem rendelkezett zárt csatornarendszerrel, ám a XIX. század végén nekiláttak, hogy megváltoztassák ezt az amúgy áldatlan állapotot. Európában a legrégebbi csatornarendszerrel, a hazánkkal szomszédos Ausztria fővárosa, Bécs rendelkezik. A város csatornarendszerének külön érdekessége, hogy Orson Welles itt forgatta egyik filmjének néhány izgalmas jelenetét. Prága rendszere még 1907-ben épült, és az 1960-as évek közepéig alig változott. Az akkori csehszlovák főváros vezetői azonban a csatornarendszer felújítása mellett döntöttek. Az egykori rendszer emlékei ma külön kiállítás keretében tekinthetők meg.

**Kántás Gábor projektvezető,
a beruházó BFFH Közmű Ügyosztályának alosztályvezetője**

A Magyarország EU csatlakozási tárgyalásai során megkötött környezetvédelmi derogációs megállapodásban a Magyar Kormány kötelezettséget vállalt arra, hogy a települési szennyvízelvezetésről és - tisztításról szóló 91/271/EGK irányelvvél összhangban legkésőbb **2010. december 31-ig** minden 15 ezer LE-nél nagyobb kibocsátású szennyvízelvezetési agglomerációs területen, így Budapesten is (amely 4 agglomerációból áll) - a települési szennyvizek közművel történő szennyvízelvezetését megvalósítja.

A 2003. évi forrásmegosztási rendelet elfogadásakor a Fővárosi Közgyűlés kötelezettséget vállalt arra, hogy szerződéses megállapodás alapján a kerületi önkormányzatoktól, az Önkormányzati törvényben meghatározott szennyvízelvezetési feladatait és a csatornahálózat kiépítésével kapcsolatos beruházások előkészítését 2005-től, kivitelezési munkáinak irányítását 2008. évtől átvállalja.

A 2003. évi statisztikai évkönyv ~50 ezer csatornázatlan lakásszámot mutat. E lakásszám ~10%-a csatornázott területen található, vagyis ~5 ezer lakás nincs rácsatlakozva a hálózatra. A hálózatfejlesztés a külső kerületekre koncentrálódhat, de az itteni csatornázatlan lakások ~2%-át, vagyis ~5 ezer lakást nem lehet, vagy nem célszerű csatornával ellátni. A kerületek saját beruházásban, céltámogatással 2007. végéig ~20 ezer lakás bekötéséhez szükséges szennyvíz-csatornát fognak megépíteni.

Budapest szennyvíz-csatornázottsága átlagosan 92,6%-os, mely elég jónak tekinthető, de a csatornázottság átlagmutatóján belül elég nagy területi eltérések vannak. A belső kerületek csatornázottsága 100%, a külső kerületeké csak 60-90%. A projekt célja, hogy ez az átlag legalább a 98%-ot elérje, ehhez a projekt keretében 2008-2010 között ~20 ezer lakás csatornázását kell megvalósítani, ami ~250 km mellékgyűjtő, ~60 km gyűjtő, mentesítő gyűjtő és ~19 átemelő megépítését jelenti.

Budapest kerületei csatornahálózatának fejlesztése érdemben javítja a terület infrastrukturális ellátottságát, a területen lakók életkörülményeit. A beruházás belterületen, társ alapközművel ellátott helyszínen valósul meg, ezért a helyszűke miatt szükséges közműkiváltásokat is figyelembe kell venni. A kivitelezés ütemezésénél döntő szempont lesz a városüzemeltetés biztosítása.

A projekt kivitelezésének finanszírozása 2008. január 1-től ~80%-os Európai Unió Kohéziós Alap és 10%-os állami támogatással, valamint 10% önkormányzati (és lakossági) hozzájárulással valósul meg. Az EU Kohéziós Alap támogatásra 2008. január 1-től számít a Fővárosi Önkormányzat. Ezért az EU támogatás pályázati dokumentációját legkésőbb 2007. december 31-ig kell benyújtani az illetékes minisztériumnak, amelyek az következő ütemezés szerint készülnek el:

2005-2006 Meglévő állapot dokumentálása, elvi vízjogi engedélyezési tervek készítése és engedélyeztetése, EU Kohéziós Alap pályázat előzetes összeállítása, az általános csatornázási terv felülvizsgálata.

2006-2007 Vízjogi létesítési tervek készítése és engedélyeztetése, tender tervek elkészítése, EU Kohéziós Alap pályázat véglegesítése, benyújtása, támogatási szerződések előkészítése, aláírása.

2008-2010 Kivitelezés, üzembe helyezés.

Sali Emil a tervező FŐMTERV Rt. vállalkezési igazgatója

Budapest csatornázásának tervezési feladatait közbeszerzési pályázaton nyerte el a FŐMTERV Rt.

Budapest 21 kerületét érintő tervezési munka vezetését és irányítását öt mérnökből álló testület a projekttanács végzi. A projekttanács, valamint a vízjogi tervekért és a főváros hat fő-vízgyűjtő területéért felelős vezető tervezők közvetlen irányításával végzi munkáját az időnként 100 főt is meghaladó létszámú tervezői csapat.

A vízjogi terveken és az EU Kohéziós Alap pályázaton több mint 60 mérnök, továbbá környezetvédelmi szakemberek, közigazdászok, technikusok és asszisztensek dolgoznak huszonnégy hónapon keresztül.

A szennyvízelvezetési, csatornázási és az ezekkel összefüggő területfejlesztési kérdésekről minden érintett kerülettel egyeztetünk. A Főváros és a hálózatot üzemeltető FCSM Rt. elfogadott fejlesztési elképzeléseivel összhangban dolgozzuk ki a teljes körű szennyvízelvezetéshez és tisztításához szükséges csatornázási fejlesztéseket, figyelemmel a távlati fejlesztések területéről jelentkező szennyvízelvezetési igényekre is.

A tervezési munka összehangolását heti rendszerességgel tartott, nyilvános tervezői kooperációkon végeztük. A kéthetente tartott vezetői kooperáción történik az elvégzett tervezési munka bemutatása és ellenőrzése, résztvevői a beruházó, Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal, Közmű Ügyosztálya, az EU Kohéziós Alap közreműködő szervezete, a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztérium, az üzemeltető Fővárosi Csatornázási Művek Rt., a közbeszerzési eljárás nyertes lebonyolító mérnök, a FŐBER Rt, valamint az ellenőrző mérnök és PR szervezet, a Har Meron Hungary Kft.

Hírek/aktualitások

A szerződés szerint eddig elvégzett szakmai munkák rövid listája a következő:

• Előzetes egyeztetések:

Az egyeztetések első körben a külső kerületekkel, illetve azon kerületekkel kerültek lefolytatásra, amelyeknél jelentősek a szennyvízcsatorna-fejlesztések. Az egyeztetések emlékeztetőikben kerültek rögzítésre, amelyet minden résztvevő megkapott.

Az előzetes egyeztetésekre a következő kerületekben került sor: II., III., IV., X., XI., XII., XIII., XIV., XV., XVI., XVII., XVIII., XIX., XX., XXI., XXIII.

A kiegészítő tervezői egyeztetések a következő kerületekben zajlottak: IV., VIII., IX., XI., XV., XVI., XVIII., XIX., XXIII.

• Meglévő állapot dokumentálása:

A helyszínrajzokon feltüntetésre kerültek – a kerületek és az FCSM Rt. adatszolgáltatását is figyelembe véve – a 2005. évig megvalósult csatornahálózatok. A részletes kidolgozás M=1:4000 léptékű helyszínrajz lapokon történt, az áttekintő helyszínrajz pedig M=1:20.000 léptékben.

• Vízügyi engedélyezési tervek készítése, engedélyeztetése:

A 21 kerületi bontásban készített elvi vízügyi engedélyezési tervdokumentációk a KDV-Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (KDV-KTVF) részére 2006. február 28-án benyújtásra kerültek és június végére az elvi vízügyi engedélyek elkészülnek.

2006 július végén kezdődik nyolc projektelembé csoportosítva, de ezen belül kerületi fejezetek-re osztva a projekt vízügyi létesítési engedélyezési tervdokumentációjának tervezése.

• Megvalósíthatósági tanulmány:

A projektet megalapozó előzetes Megvalósíthatósági tanulmány 2006. február 28-ára a terveknek megfelelően elkészült, felülvizsgálata, véleményezése után 2006. július végén kezdődik a végleges Megvalósíthatósági tanulmány és az EU Kohéziós Alap pályázat készítése.

• Általános csatornázási terv.

Az elkészült elvi vízügyi engedélyezési tervek alapján megtörtént az általános csatornázási tervek felülvizsgálata, amely vízgyűjtő területenként mutatja be a csatornahálózat fejlesztését.

• Kommunikációs munkák:

A kezdő közvélemény-kutatás segítette megalapozni a kommunikációs munka legfontosabb irányait, koncepcióit. A kommunikációs stratégiai terv, a kezdő kutatás eredményeinek segítségével megkezdődött a projekt kommunikációs elemeinek arculati tervezése. Elkészült az első hírlevél, megkezdődött az egyéb tájékoztató anyagok tartalmi előkészítése.

• Újdonságok:

- a kommunikáció egyik legfontosabb csatornája a website, amelynek tartalmi tervezése, kidolgozása, illetve folyamatos működtetése a projekt legfontosabb feladatai közé tartozik. A partnerek, illetve a projekt érintettjei hamarosan találkozhatnak a projekt online megjelenésével, ahol friss információkat szerezhetnek a munkálatok menetéről.

- néhány héten belül sor kerül a projekt első szakmai fórumára, amelyen a legfontosabb cél a szakmai közönség és potenciális vállalkozók tájékoztatása a beruházás műszaki paramétereiről és a beruházás előkészítésének az előrehaladásáról.

Mindenkit szeretettel várunk július elején a szakmai fórumunkra!

• Szolgáltatói információk

www.bpcsatornazas.hu, www.budapestcsatornazas.hu